

Museumnieuws

KEES MOELIKER

Hoe lang is de potvispenis?

[foto: Jaap van Leeuwen]

Op 12 september j.l. tijdens de (rommelige) R'Uitmarkt, de opening van het culturele seizoen 2000/2001, presenteren Rotterdamse musea, theaters, toneel- en dansgezelschappen en andere culturele instellingen hun activiteitenprogramma. Op de nieuwe locatie, het Schouwburgplein, werd het

publiek overspoeld met informatie in de vorm van beeld, geluid en - vooral - papier. Ook het Natuurmuseum was present. Geflankeerd door het Nationaal Schoolmuseum en de Kunsthal brachten wij onder andere de reprise van KRUIP UIT JE HUID aan de man en lokten we het publiek naar onze tent met een eigenaardig, langwerpig puntig object dat we voor de gelegenheid uit zijn vitrine hadden gehaald. U raadt het al, onze potvispenis, afkomstig van het dier waarvan we het skelet hebben hangen, beleefde zijn eerste optreden buiten het museum. Het uit de kluiten gewassen lid trok drommen nieuwsgierigen en aan de prijsvraag 'Hoe lang en hoe dik is de potvispenis?' deden 167 personen mee. Slechts twee deelnemers hadden het bij het juiste eind: met een perfect maatgevoel schatten zij de lengte op 122 en de (maximale) dikte op 23 cm. En die combinatie was de enige juiste. De winnaars (een uit België en een uit Rotterdam) kregen een mooie mammoetkies. Nog even wat statistieken: van de 167 potvispeniskijkers (een min of meer representatieve steekproef uit het R'Uitmarktpubliek) kwamen er 108 (65%) uit Rotterdam, 46 (27%) uit de omliggende gemeenten, 8 (5%) uit de rest van Nederland en 5 (3%) uit België.

De neushoorn is weer weg

Twee jaar lang heeft het kleurrijke beeld van de neushoorn op het grasveldje voor het museum gestaan. Enkele weken geleden is het beeld weer verwijderd. De neushoorn is een beeld van de Franse kunstenaar Niki de Saint Phalle, die

[foto: Jaap van Leeuwen]

Meerval aan de muur

Een van de 'grotere jongens' uit onze visencollectie is een meerval (*Silurus glanis*). Het is een afgietsel van een 170 cm lang exemplaar, dat werd gevangen in de Westeinderplas in de Haarlemmermeerpolder bij Aalsmeer en op 4 augustus 1906 een onderkomen kreeg in het aquarium van de (oude) Rotterdamse Diergaarde. De vis overleed aldaar op 4 april 1907. De Diergaarde - die destijds een natuurhistorische collectie had - liet er een afgietsel van maken dat in de jaren '30 samen met grote delen van 'de Diergaarde-collectie' werd overgedragen aan het (toenmalige) Natuurhistorisch Museum Rotterdam. Heel lang heeft onze meerval her en der in het depot gelegen, onder een vergeeld laken op een tafel. Het label hing aan een touwtje en kwam bungelend onder het laken vandaan. Erg macaber, en het verhaal gaat dat een Eneco-medewerker die voor het opnemen van de meter even door het kelderdepot moest, lijkbleek uitriep 'of die dooie niet even opzij geschoven kon worden'. En daar draaide het nu juist om: de meerval, met name de lijst (beton, gewapend met duimdik ijzer) waarin het afgietsel verankerd is, is zo vreselijk zwaar dat wij onderling een stil-

[foto: Kees Moeliker]

zwijgende afspraak hadden 'het krenge' uitsluitend naar een definitieve rustplaats zouden versjouden. Zo geschiedde. Na een bouwkundige inspectie bleek de muur boven de deur naar de Hoboken Salon geschikt en er moesten potige bouwvakkers van Aannemingsbedrijf Breedveld aan te pas komen om de meerval vakkundig op te hangen. Registratienummer NMR 9996-0001 is een mooi collectiestuk, een fors exemplaar uit de oorspronkelijke inheemse populatie die tot circa 1960 voorkwam in het Haarlemmermeergebied. Meervallen die tegenwoordig gezien of gevangen worden zijn waarschijnlijk allemaal afkomstig uit herintroductie-kweken of betreffende exemplaren uit Centraal-Europa die via de grote rivieren in de lage landen terecht zijn gekomen.

Groot onderhoud

[foto: Jaap van Leeuwen]

Het plafond van de wereldNatuur-zaal is weer hersteld en het parket in de meeste publieksruimten is opgeschuurd en opnieuw in de was gezet zodat nu met de herinrichting van de vaste collectiepresentatie is begonnen. Het giraffeskelet dat tijdelijk het veld moest ruimen, is ontstoof en opnieuw gemonteerd. Ook de huiden van de zeekrokodillen (*Crocodylus porosus*) die al jaren aan de muur van het trappenhuis hangen, zijn bij deze gelegenheid naar beneden getakeld en hebben een onderhoudsbeurt gekregen. De twee huiden waren goed voor ruim anderhalve liter zadelolie en hebben hun natuurlijke glans weer terug.

[foto: Kees Moeliker]

Tentoonstellingsagenda

t/m medio 2003
STADSNATUUR
ecologie van de gebouwde omgeving

verlengd t/m 7 januari 2001
AQUA OBSCURA
fotowerken en installaties van
Krystyna Ziach

16 januari t/m 6 mei 2001
KRUIP UIT JE HUID
reprise van het succesvolle sprookje

COLOFON

Straatgras is een kwartaaluitgave van het Natuurmuseum Rotterdam waarin opgenomen mededelingen van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam N.M.R.
ISSN: 0923-9286

Correspondentie: Postbus 23452
3001 KL Rotterdam
Adres: Natuurmuseum Rotterdam
Westzeedijk 345 (in het Museumpark)
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 - 436 42 22
fax: 010 - 436 43 99

e-mail: natuurmuseum@nrm.nl
homepage: www.nrm.nl
(Eind)redactie: Kees Moeliker
Ontwerp & opmaak: Jaap van Leeuwen
Druk: Oranje van Loon, Den Haag
Oplage: 650 ex.

Tekst: J.G.B. Nieuwenhuis, Remko Andeweg, Kees Moeliker, Kees Plaisier en Jelle W.F. Reumer
Foto's: Remko Andeweg, Kees Moeliker en Jaap van Leeuwen
Illustraties: Rochus Biesheuvel